

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului

În temeiul art. 2, art. 7 alin. (2) lit. b) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 399-410, art. 679), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 22-32, art. 34), se modifică după cum urmează:

1) pe tot parcursul textului și în anexa nr. 1, cuvintele „Ministerul Economiei și Infrastructurii”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”, la forma gramaticală corespunzătoare;

2) în anexa nr. 1:

a) punctul 4 se completează cu trei alineate cu următorul cuprins:

„Serviciul fix prin satelit non-geostaționare (NGSO), în benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz (Pământ-spațiu) / 10,7-12,75 GHz (spațiu-Pământ)

La nivel european, benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz / 10,7-12,75 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații fixe la sol, ce operează în cadrul sistemelor de satelit NGSO conform ECC/DEC/(17)04 și stații la sol în mișcare (ESIM) ce operează în cadrul sistemelor de satelit NGSO conform Deciziei ECC/DEC(18)05.

După caz, rețele respective pot fi suplimentate prin componenta terestră, ce operează în mod neexclusiv în cadrul benzilor 17,8-19,3 GHz (spațiu-Pământ) / 27,5-30 GHz (Pământ-spațiu) și 71-76 GHz (spațiu-Pământ) / 81-86 GHz (Pământ-spațiu).

Serviciul fix prin satelit geostaționare (GSO), în benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz (Pământ-spațiu)/ 10,7-12,75 GHz (spațiu-Pământ)

La nivel european, benzile respective sunt desemnate spre utilizare de următoarele rețele de radiocomunicații:

1) Benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz / 10,7-11,7 și 12,5-12,75 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la bordul aeronavelor (AES) ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziei ECC/DEC/(05)11.

2) Benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz / 10,7-11,7 și 12,5-12,75 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la bordul navelor maritime (ESV) ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziei ECC/DEC/(05)10.

3) Benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz / 10,7-12,75 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la sol în mișcare (ESIM) ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziei ECC/DEC(18)04.

4) Benzile de frecvențe 14,0-14,25 GHz / 10,7-12,75 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către terminale de satelit de putere mare (HEST) și terminale de satelit de putere mică (LEST) ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziilor ECC/DEC(06)03 și ECC/DEC(06)02.

5) Benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de terminale VSAT/SNG ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Recomandării ERC/REC 13-03.

Serviciul fix prin satelit geostaționare (GSO), în benzile de frecvențe 17,3-20,2 GHz (spațiu-Pământ) și 27,5-30,0 GHz (Pământ-spațiu)

La nivel european, benzile respective sunt desemnate spre utilizare de următoarele rețele de radiocomunicații:

1) Benzile de frecvențe 27,5-29,5 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la sol ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziei ECC/DEC(05)01.

2) Benzile de frecvențe 17,3-20,2 GHz, 27,5-29,1 GHz și 29,5-30,0 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la sol, maritime sau aeronautice pe platforme mobile (ESOMPs) ce operează în cadrul sistemelor de satelit NGSO conform Deciziei ECC/DEC(15)04.

3) Benzile de frecvențe 17,3-20,2 GHz și 27,5-30,0 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către stații la sol pe platforme mobile (ESOMP) ce operează în cadrul sistemelor GSO conform Deciziei ECC/DEC(13)01.

4) Benzile de frecvențe 19,70-20,20 GHz / 29,50-30,00 GHz pot fi utilizate în mod neexclusiv de către terminale de satelit de putere mare (HEST) și terminale de satelit de putere mică (LEST) ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO conform Deciziilor ECC/DEC(06)03 și ECC/DEC(06)02.

b) la punctul 12:

- subpunctele 3) și 4) se exclud.

- la subpunctul 6) textul „și a celorlalte resurse de frecvențe în benzile 700 MHz, E900 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz rămase disponibile către această dată” se exclude.

- subpunctul 8) va avea următorul cuprins:

„8) în termen de până la 30 iunie 2024 se recomandă autorității de reglementare elaborarea, consultarea publică și aprobarea documentelor de concurs privind eliberarea licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile în benzile de frecvențe 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, precum și a oricăror alte resurse din benzile de frecvențe E900 MHz, 2100 MHz și 2600 MHz, rămase nealocate ca rezultat al exercițiilor anterioare de alocare a drepturilor de utilizare a frecvențelor;”.

c) punctul 21 se completează cu alineatele 8) și 9) cu următorul cuprins:

„8) La nivel național, în scopul protejării rețelelor existente din cadrul serviciului fix în banda 14,4-14,5 GHz, terminalele de satelit, ce operează în cadrul sistemelor de satelit NGSO conform ECC/DEC/(17)04 și stații la sol în mișcare (ESIM) ce operează în cadrul sistemelor de satelit NGSO conform Deciziei ECC/DEC(18)05 vor aplica măsuri de minimizare a interferențelor stabilite în cadrul Rapoartelor ECC Report 271 și ECC Report 279, precum și altor acte normative aplicabile.

9) La nivel național, în scopul protejării rețelelor existente din cadrul serviciului fix în banda 14,4-14,5 GHz, terminalele de satelit, ce operează în cadrul sistemelor de satelit GSO, vor aplica măsuri de minimizare a interferențelor asupra stațiilor ce operează în cadrul serviciului fix stabilite în cadrul actelor normative aplicabile.”.

d) la punctul 22, tabelul 3 se completează cu punctul 11 cu următorul cuprins:

11.	14,0-14,5 GHz / 10,7-12,75 GHz	Utilizare de către aplicații din cadrul serviciilor fix prin satelit	Utilizare de către aplicații din cadrul serviciilor fix prin satelit și fix (date ECC Report 271)	Riscul creării interferențelor asupra stațiilor din cadrul serviciului fix al Republicii Moldova și României în cadrul benzii 14,25-14,5 GHz
-----	---------------------------------------	--	---	--

e) la Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025:

- obiectivul 2 va avea următorul cuprins:

„Obiectivul 2: punerea la dispoziția pieței de comunicații electronice până în anul 2025, în condiții de neutralitate tehnologică, a tuturor resurselor de spectru pentru comunicații mobile și fixe disponibile în benzile de frecvențe 700 MHz, E900 MHz, 1500 MHz, 2100 MHz, 2300 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz și 26 GHz pentru implementarea tehnologiilor avansate de comunicații

mobile 4G și 5G, precum și a resurselor disponibile în benzile de frecvențe 2 GHz, 14 GHz, 28 GHz pentru comunicații prin satelit”.

- acțiunea 2.2 va avea următorul cuprins:

„Oferirea suportului pentru modificarea reglementărilor în vederea eliberării licențelor pentru dreptul neexclusiv de utilizare a resurselor de spectru radio în benzile de frecvență 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz de către sisteme prin satelit NGSO, pentru a putea fi posibilă eliberarea licențelor în trimestrul II, 2022.”.

- după acțiunea 2.2 se completează cu acțiunile 2.2.1 și 2.2.2 cu următorul cuprins:

2.2.1	Oferirea suportului pentru modificarea reglementărilor în vederea eliberării licențelor pentru dreptul non-exclusiv de utilizare a resurselor de spectru radio în benzile de frecvență 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz de către sisteme prin satelit GSO, pentru a putea fi posibilă eliberarea licențelor la solicitare.	Condiții de licență aprobate de autoritatea - Partener	În limitele bugetului autorității responsabile	Trimestrul III 2022	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; I.P. Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
2.2.2	Oferirea suportului pentru modificarea reglementărilor în vederea eliberării licențelor pentru dreptul non-exclusiv de utilizare a resurselor de spectru radio în benzile de frecvență 17,3-20,2 GHz și 27,5-30,0 GHz de către sisteme prin satelit GSO/NGSO, pentru a putea fi posibilă eliberarea licențelor la solicitare.	Condiții de licență aprobate de autoritatea - Partener	În limitele bugetului autorității responsabile	Trimestrul III 2022	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; I.P. Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

f) la punctul 2.4 textul „și a celorlalte resurse de frecvențe în benzile 700 MHz, E900 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz rămase disponibile către această dată” se exclude, iar numărul „2022” se substituie cu „2023”;

g) acțiunea 2.5 va avea următorul cuprins:

„Oferirea suportului pentru elaborarea documentelor concursului în vederea eliberării licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile în benzile de frecvență 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, precum și a oricăror alte resurse din benzile de frecvențe E900 MHz, 2100 MHz și 2600 MHz, rămase nealocate ca rezultat al exercițiilor anterioare de alocare a drepturilor de utilizare a frecvențelor, pentru a putea fi posibilă desfășurarea concursului în trimestrul III, 2024.”.

2. Hotărârea Guvernului nr. 78/2020 privind implementarea unor acțiuni pentru finalizarea procesului de tranziție la televiziunea digitală terestră

(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 44-54, art. 111), se modifică după cum urmează:

1) la punctul 1, subpunctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) resursele de spectru radio, pentru alocare cu titlul gratuit, disponibile pentru implementarea multiplexelor de televiziune digitală terestră cu acoperire națională sau regională conform anexei nr. 2.”.

2) punctul 2 se abrogă.

3) anexa nr. 2 va avea următorul cuprins:

Anexa nr. 2
la Hotărârea Guvernului nr. 78/2020

Tabelul 1

Resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexului național A

Nr. d/or.	Numărul canalului TV ¹	Zonele de alocare
1.	21	Căușeni
2.	22	Mîndreștii Noi
3.	28	Trifești
4.	30	Edineț
5.	31	Strășeni
6.	36	Cahul

Notă 1: Frecvențele canalelor TV și configurația zonelor de alocare conform prevederilor Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1 (părți ale Regiunii 1, amplasate la vest de meridianul 170° longitudine estică și la nord de paralela 40° latitudine sudică, cu excepția teritoriului Mongoliei) și în Republica Islamică Iran în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz, ratificat prin Legea 69/2008.

Tabelul 2

Resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexului național B

Nr. d/or.	Numărul canalului TV	Zonele de alocare
1.	29	Căușeni
2.	24	Mîndreștii Noi
3.	36	Trifești
4.	37	Edineț
5.	26, 42 ²	Strășeni
6.	28	Cahul

Notă 2: Asignarea de frecvență Chișinău, canal TV42 poate fi utilizată de către furnizorul multiplexului B temporar, până la valorificarea resurselor multiplexului național E.

Tabelul 3

Resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexului național D

Nr. d/or.	Numărul canalului TV	Zonele de alocare
1.	30	Căușeni și Strășeni
2.	29	Mîndreștii Noi
3.	48	Trifești
4.	39	Edineț
5.	48	Cahul

Tabelul 4

Resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexului național E

Nr. d/or.	Numărul canalului TV	Zonele de alocare
1.	42	Căușeni și Strășeni
2.	33	Mîndreștii Noi și Trifești
3.	26	Edineț
4.	44	Cahul

Tabelul 5

Resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexelor regionale

Nr. d/or.	Denumirea convențională a alocării	Numărul canalului TV ³	Zonele de alocare
1.	Bălți (zona Mîndrești)	47	Municipiul Bălți, raioanele Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei
2.	Bălți	21	Municipiul Bălți, raioanele Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Ungheni
3.	Cahul - Comrat	47	UTA Găgăuzia și raioanele Cantemir, Cahul, Taraclia
4.	Căușeni	36	Satul Varnița / mun. Bender
5.	Căușeni	37	Raioanele Căușeni, Ștefan-Vodă
6.	Căușeni	47	Raionul Anenii Noi
7.	Chișinău	23	Municipiul Chișinău, raioanele Ialoveni, Criuleni

8.	Chișinău	38	Municipiul Chișinău, raioanele Ialoveni, Criuleni
9.	Cimișlia - Chișinău	32	Raioanele Hîncești, Cimișlia, Basarabeasca, Leova, Ialoveni și mun. Chișinău
10.	Edineț	23	Raioanele Briceni, Ocnîța, Edineț, Dondușeni
11.	Florești	41	Raioanele Soroca, Drochia, Florești, Șoldănești
12.	Trifești - Chișinău	27	Raioanele Rezina, Telenești, Orhei, Criuleni, Strășeni și mun. Chișinău
13.	Ungheni	28	Raionul Ungheni
14.	Bălți - Ungheni	40	Municipiul Bălți Raioanele Fălești, Ungheni
15.	Bălți	32	Municipiul Bălți
16.	Soroca	31	Municipiul Soroca
17.	Cimișlia	43	Cimișlia
18.	Edineț	38	Municipiul Edineț

Notă 3: Resursele de spectru prevăzute în tabelul 5 presupun eliberarea de licențe separate pentru fiecare asignare de frecvență.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului
cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului
(număr unic 277/MIDR/2022)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2) lit. b) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, conform căroră organul central de specialitate elaborează strategia de realizare a politicii în domeniul comunicațiilor electronice în baza mai multor principii, inclusiv prin gestionarea transparentă și eficientă a spectrului de frecvențe radio ca resursă limitată - proprietate publică a statului.

Proiectul are ca scop ajustarea, în legătură cu situația nefavorabilă pentru investiții, a termenelor de pregătire a concursurilor pentru valorificarea frecvențelor pentru implementarea rețelelor de comunicații mobile de generația a 5-a (5G), precum și precizarea unor aspecte privind valorificarea frecvențelor pentru crearea multiplexelor cu acoperire națională sau regională de televiziune digitală terestră.

În adresa Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) au parvenit demersuri din partea a doi operatori de comunicații electronice prin rețele de satelit NGSO (sisteme prin satelit non-geostaționare), StarLink și OneWeb, care au solicitat autorizarea și obținerea drepturilor pentru utilizarea benzilor de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14-14,5 GHz în Republica Moldova

Luând în considerare aceste demersuri și amploarea rețelelor GSO și NGSO prin satelit în cadrul benzilor susmenționate, este necesară instituirea normelor ce ar reglementa utilizarea aparatelor terminale ce operează în aceste benzi și sub controlul acestor rețele, inclusiv a terminalelor aflate în mișcare transfrontalieră, precum și activitatea de furnizare a serviciilor respective către utilizatorii din Republica Moldova, dar și utilizarea frecvențelor susmenționate pe teritoriul statului nostru.

În acest sens, proiectul prevede modificarea:

- Hotărârii Guvernului nr. 987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă;
- Hotărârii Guvernului nr. 78/2020 privind implementarea unor acțiuni pentru finalizarea procesului de tranziție la televiziunea digitală terestră.

1. Circumstanțele de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă.

Războiul din Ucraina, dar și sancțiunile impuse Federației Ruse afectează grav economiile de pe tot globul, nu doar pe cele ale țărilor implicate.

Analiza evoluțiilor economice și a situației curente a climatului investițional în Republica Moldova precum și evaluarea potențialului și atractivității investiționale în regiune, impune necesitatea formulării unor recomandări de politici care ar ajusta strategiile de dezvoltare a sectorului comunicațiilor electronice.

Criza economică, criza energetică, criza sanitară și geopolitică sunt unii din principalii factorii care influențează substanțial mediul investițional în Republica Moldova. În categoria proiectelor investiționale strategice, care au fost planificate pe piața comunicațiilor electronice în perioada anilor 2021-2025, a fost implementarea sistemelor terestre de comunicații mobile de generație nouă, cunoscute sub denumirea de 5G sau IMT-2020.

În scopul creării cadrului normativ propice implementării sistemelor terestre de comunicații mobile de generația 5G, prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020 a fost aprobat Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și valorile minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă.

Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, reflectă importanța disponibilității și utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio ca resursă limitată - proprietate publică a statului, iar resursele de spectru radio suplimentare, care vor fi puse la dispoziția furnizorilor de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice mobile, vor permite implementarea cu succes a tehnologiilor și serviciilor de comunicații electronice mobile terestre în bandă largă de generație nouă.

Ținând seamă de faptul că, frecvențele radio reprezintă un bun public limitat, cu o importantă valoare socială și economică, utilizarea acestora, potrivit Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, necesită acordarea licenței pentru drepturile de utilizare a resurselor de spectru radio, prin desfășurarea unor concursuri cu aplicarea procedurii de selectare competitivă.

Conform acțiunii 2.2 din Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, în trimestrul II al anului 2022 urmează să fie organizat concursul în vederea eliberării licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvență 700 MHz și 3600 MHz, precum și a oricăror alte resurse de frecvențe în benzile E900 MHz și 2600 MHz rămase disponibile către această dată.

În urma analizei situației curente și evoluțiilor în acest domeniu, putem stabili constrângerile și riscurile relevante care pot duce eventual la eșuarea concursului pentru valorificarea resurselor de spectru radio din benzile de frecvență 700 MHz și 3600 MHz, benzi-pionier pentru lansarea tehnologiei 5G.

Astfel, au fost identificate principalele constrângeri care pot împiedica desfășurarea cu succes a concursului pentru benzile de frecvență 5G în luna septembrie 2022:

- 1) scăderea puterii de cumpărare a populației urmare a crizei economice;
- 2) rata mică de penetrare a telefoanelor mobile compatibile 5G (<5-7%);
- 3) prețul relativ înalt al telefoanelor mobile compatibile 5G (peste 500 EUR, în raport cu circa 200 EUR - prețul mediu al terminalelor 4G comercializate pe piața Republicii Moldova);

4) capacitățile investiționale ale furnizorilor sunt limitate, fiind pe termen scurt direcționate, cu prioritate, spre modernizarea și dezvoltarea rețelelor fixe de bandă largă (FTTx), precum și spre creșterea capacității rețelei 4G existente și a calității serviciilor în orașele mari, unde se atestă o cerere sporită pentru serviciile corespunzătoare, dar și o insuficiență a capacității disponibile;

5) insuficiența infrastructurii în mediul rural poate menține discrepanțele mari dintre mediul urban și cel rural privind dezvoltarea sectorului de comunicații mobile;

6) posibile constrângeri în desfășurarea/implementarea rețelelor și tehnologiilor noi, în obținerea drepturilor de utilizare a infrastructurii fizice, obținerea accesului pe proprietăți și utilizării partajate a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, deoarece procesul de transpunere a Directivei 2014/61/UE privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză nu a fost finalizat;

7) limitele existente de reglementare a expunerii la câmpuri electromagnetice pot fi prea restrictive pentru implementarea rețelelor moderne celulare dense, cadrul normativ pentru revizuirea acestora fiind încă în proces de elaborare;

8) riscuri aferente implementării unor tehnologii de generație nouă, inclusiv percepțiile privind riscurile de securitate, protecția datelor, protecția împotriva radiațiilor electromagnetice, etc.

Totalitatea acestor factori de risc la moment constituie principala cauză pentru o cerere scăzută din partea furnizorilor de comunicații electronice mobile pentru resursele de spectru 5G, și poate rezulta în final într-o posibilă nesolicitare și nevalorificare a acestor resurse.

În acest context, ținând cont de situația investițională la moment și factorii de risc, precum și constrângerile enunțate mai sus, este oportună amânarea concursului privind eliberarea licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvență 700 MHz și 3600 MHz (planificat a fi desfășurat până la 30.09.2022, conform Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025) cu 2 ani - până în trimestrul II 2024.

Subsecvent menționăm, că MIDR de asemenea a luat în considerație sugestiile și opinia consolidată enunțată în documentul de poziție, prezentat în urma ședinței consultative de reprezentanții Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC, a Asociației Investitorilor Străini, și a furnizorilor de comunicații electronice mobile - Î.M. „Moldcell”, S.A., Î.M. „Orange Moldova” S.A., și „Moldtelecom” S.A.

Finalitățile urmărite:

Amânarea cu doi ani a concursului pentru benzile de frecvență 700 MHz și 3600 MHz:

1) va oferi o perioadă suficientă de timp pentru depășirea constrângerilor în procesul de valorificare a resurselor de spectru pentru benzile de frecvență 5G;

2) va oferi furnizorilor de comunicații electronice mobile predictibilitate și claritate în planificarea strategică;

3) va contribui la asigurarea unei predictibilități sporite în ceea ce privește furnizarea serviciilor de comunicații electronice prin intermediul tehnologiilor deja implementate.

Suplimentar, referitor la propunerile de modificare a Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, ce ține de Serviciul fix prin satelit în benzile de frecvență 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz.

Propunerile de modificare au drept scop corelarea cadrului normativ național cu Deciziile și Recomandările CEPT relevante în vigoare, prin reglementarea activității furnizorilor de servicii de comunicații fixe/mobile prin satelit geostaționare (GSO) și non-geostaționare (NGSO) cu caracter neexclusiv în cadrul benzilor 14 GHz și 28 GHz, în cazul solicitării de către potențialii furnizori din cadrul acestor benzi de frecvențe a licențelor pentru dreptul de prestare a serviciilor pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile avântului acestor tehnologii și existenței cererii pentru aceste resurse de spectru.

Punctul 4. Evoluția reglementării și utilizării spectrului de frecvențe radio din anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 987/2020 a fost completat cu trei subpuncte care descriu:

- Serviciul fix prin satelit non-geostaționare (NGSO), în benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz (Pământ-spațiu) / 10,7-12,75 GHz (spațiu-Pământ);
- Serviciul fix prin satelit geostaționare (GSO), în benzile de frecvențe 14,0-14,5 GHz (Pământ-spațiu) / 10,7-12,75 GHz (spațiu-Pământ);
- Serviciul fix prin satelit geostaționare (GSO), în benzile de frecvențe 17,3-20,2 GHz (spațiu-Pământ) și 27,5-30,0 GHz (Pământ-spațiu).

Astfel, au fost separate rețelele FSS NGSO din benzile 14 GHz (furnizori: SpaceX, OneWeb, potențial - Amazon Kuipers) de rețele FSS GSO în banda 14 GHz (Furnizori potențiali - Viasat, Intelsat, Connection by Boeing, Panasonic, SES, Gogo, Anuvu), precum și diferențiați termenii de elaborare a condițiilor de licență - aceste 2 tipuri de sisteme diferă destul de semnificativ după condițiile de operare, condiții tehnice, etc.. De asemenea, este necesar de a concentra eforturile asupra elaborării condițiilor de licență pentru NGSO FSS (SpaceX, OneWeb etc.) în termeni cât mai restrânși - trimestrul II al anului 2022.

Totodată, pentru a crea un cadru unic de reglementare pentru furnizorii prin satelit, au fost incluse și benzile FSS 28 GHz NGSO (potențial furnizor - O3B) și FSS GSO 28 GHz (potențiali furnizor: Viasat, Inmarsat, Eutelsat, Telenor, Thales Avionics), pentru a avea cadrul normativ pregătit în cazul în care vor exista solicitări pentru autorizare în Republica Moldova și din partea acestor furnizori.

Menționăm, că având în vedere caracterul non-exclusiv al utilizării benzilor de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz de către sisteme GSO/NGSO și neprotejat împotriva interferențelor din partea sistemelor care funcționează în conformitate cu Articolul 5 al Regulamentului Radio al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor, numărul licențelor pentru asemenea utilizare, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (15)-(17) al Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, nu poate fi limitat.

În acest context notăm că:

a) reieșind din prevederile art. 26 alin. (28) al Legii nr. 241/2007, termenul valabilității unor asemenea licențe, în eventualitatea eliberării lor, constituie 5 ani.

b) conform art. 29 alin. (2) al Legii nr. 241/2007, taxe se percep pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio al căror număr este limitat.

Având în vedere că numărul licențelor pentru asemenea utilizare nu poate fi limitat, perceperea unor taxe de licență pentru drepturile de utilizare a benzilor de frecvențe 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz de către sisteme GSO/NGSO în condițiile actuale nu este aplicabilă.

În condițiile legale actuale, titularii unor asemenea licențe vor avea obligația încheierii cu I.P. Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio a acordurilor pentru servicii de asigurare a compatibilității electromagnetice, cu achitarea pentru serviciile respective.

2. Circumstanțele de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 78/2020 privind implementarea unor acțiuni pentru finalizarea procesului de tranziție la televiziunea digitală terestră.

În conformitate cu prevederile Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1 (părți ale Regiunii, amplasate la vest de meridianul 170° longitudine estică și la nord de paralela 40° latitudine sudică, cu excepția teritoriului Mongoliei) și în Republica Islamică Iran în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz, semnat în cadrul Conferinței Regionale de Radiocomunicații Geneva 2006 (RRC-06) și ratificat de către Republica Moldova prin Legea nr. 69/2008, Guvernul a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 240/2015 Programul privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră.

Conform Programului prenotat, în perioada anilor 2015-2016 urma să fie eliberate licențe pentru utilizarea frecvențelor radio în scopul creării a 3 rețele de televiziune digitală terestră (multiplexe) cu acoperire națională și 21 - cu acoperire regională.

Ulterior, licențele pentru utilizarea frecvențelor radio în scopul creării primelor două multiplexe digitale cu acoperire națională (multiplexul A și B) au fost eliberate cu titlu gratuit, prin încredințare directă către Î.S. „Radiocomunicații” pe un termen de 5 ani, în baza Hotărârilor Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) nr. 17 și 18 din anul 2015, prin care au fost aprobate Condițiile speciale de licență pentru utilizarea frecvențelor/ canalelor radio din banda de frecvențe [470-694 MHz] în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistemul digital terestru de televiziune, multiplexele naționale A și B.

Totodată, conform pct. 2.3 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră în perioada 2015-2017, ANRCETI urma să organizeze concursuri pentru eliberarea, cu titlu gratuit, printr-o procedură de selectare comparativă, a 21 de licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională/zonală, cu includerea în condițiile licenței a obligației de a crea multiplexul regional în așa mod, încât să fie asigurată difuzarea pe întreaga arie a regiunii respective, în vederea preluării și difuzării, pe bază contractuală, în condiții economice transparente și nediscriminatorii, a serviciilor de programe TV ale titularilor licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie, eliberate de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului pentru utilizarea capacității acestor multiplexe.

În această perioadă, ANRCETI a elaborat proiectele de documente necesare organizării concursurilor pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională/zonală, inclusiv:

- a) proiectul procedurii de organizare și desfășurare a concursurilor;
- b) proiectul caietului de sarcini pentru concursurile de eliberare a licențelor respective;
- c) proiectul condițiilor speciale de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională/zonală.

Luând în considerare faptul că canalele/frecvențele radio care urmau să fie expuse în concurs pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională sunt în continuare ocupate de stațiile de televiziune analogică, Agenția nu a expus la concurs licențele de utilizare a canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării multiplexelor regionale.

Ulterior, în procesul de realizare a tranziției de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 78/2020, prin care au fost ajustate resursele de spectru pentru crearea multiplexelor regionale.

Recent, prin Legea nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative, a fost modificat cadrul normativ existent în domeniul audiovizualului și, parțial, în domeniul comunicațiilor electronice, care conținea unele prevederi neclare, ambigue și contradictorii, precum și unele lacune, care creau bariere administrative ce blocau dezvoltarea televiziunii digitale terestre în Republica Moldova, și în particular, împiedicau valorificarea resurselor de spectru radio pentru crearea multiplexelor regionale. Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 60/2022, prin care au fost operate modificări la Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, a fost delimitată clar modalitatea de eliberare a licențelor de emisie și a celor de utilizare a frecvențelor radio în cazul multiplexelor de televiziune și radiodifuziune digitală terestră, sau în cazul rețelelor TV și radio aflate în proprietatea statului, de modalitatea eliberării acestor licențe în celelalte cazuri.

În acest mod, conform art. 26 alin. 34¹ din Legea nr. 241/2007, ANRCETI urmează să elibereze licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio de către furnizorii de multiplexe naționale și regionale fie prin încredințare directă, dacă dreptul oferit este o evoluție succesivă pentru rețeaua deja construită și furnizată în mod autorizat, fie printr-o procedură de selectare comparativă pentru restul cazurilor.

În context, conform atribuțiilor prevăzute la art. 29 alin. (2) al Legii nr. 241/2007, conform căroră Guvernul stabilește taxele care se percep pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio al căror număr este limitat, se propune modificarea Hotărârii Guvernului nr. 78/2020, prin specificarea expres a faptului, că resursele de spectru, disponibile pentru crearea/furnizarea multiplexelor cu acoperire națională sau regională vor fi alocate cu titlul gratuit.

Totodată, potrivit prevederilor art. 26 alin. (20¹) al Legii nr. 241/2007, resursele de spectru radio pentru implementarea multiplexelor de televiziune și/sau radiodifuziune digitală terestră se stabilesc de Guvern în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Suplimentar, necesitatea elaborării actului normativ este condiționată de prevederea art. III din Legea nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative, ce stabilește că - tranziția la televiziunea digitală terestră în Republica Moldova se va încheia nu mai târziu de 1 mai 2022, cu sistarea televiziunii în sistem analogic terestru.

Finalitățile urmărite:

- 1) eliminarea constrângerilor în procesul de valorificare a resurselor de spectru pentru crearea multiplexelor regionale;
- 2) crearea multiplexelor regionale de către furnizorii de rețele existenți care difuzează servicii de programe proprii TV la nivel regional și local;
- 3) posibilitatea continuării afacerii (prin emisia în format digital prin intermediul multiplexelor regionale) pentru posturile TV regionale, care emit în prezent în format analogic;
- 4) crearea unei infrastructuri moderne de televiziune digitală terestră la nivel național;
- 5) crearea unui mediu atractiv pentru investițiile private cu scopul dezvoltării sectorului televiziunii digitale terestre;
- 6) diminuarea decalajului digital dintre zona rurală și cea urbană privind accesul la serviciile de programe de televiziune și alte servicii infocomunicaționale, urmare a implementării televiziunii digitale terestre.

Termenul de intrare în vigoare a hotărârii la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este condiționat de necesitatea eliminării de urgență a constrângerilor în procesul de valorificare a resurselor de spectru pentru crearea multiplexelor regionale, fapt ce va permite entităților implicate în procesul de tranziție să diminueze semnificativ termenul de aducere a actelor sale normative în concordanță cu cadrul normativ ajustat, astfel cum prevede art. III alin. (4) al Legii nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative.

Totodată, furnizorii de comunicații electronice mobile vor obține o previzibilitate în vederea elaborării strategiilor investiționale pe termen mediu, corelate cu tendințele de implementare a rețelelor de comunicații mobile de generația a 5-a (5G).

Astfel, termenul de intrare în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial este în concordanță cu prevederile art. 56 alin. (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

La Hotărârea Guvernului nr. 987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă se propune:

În anexa 1, la Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025:

a) acțiunea 2.2 se expune în redacție nouă:

„Ofertarea suportului pentru modificarea reglementărilor în vederea eliberării licențelor pentru dreptul non-exclusiv de utilizare a resurselor de spectru radio în benzile de frecvență 10,7-12,75 GHz și 14,0-14,5 GHz de către sisteme prin satelit NGSO, pentru a putea fi posibilă eliberarea licențelor în trimestrul II, 2022.”.

b) acțiunea 2.5 se expune în redacție nouă:

„Ofertarea suportului pentru elaborarea documentelor concursului în vederea eliberării licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile în benzile de frecvență 700 MHz, 1500 MHz, 2300 MHz, 3600 MHz și 26 GHz, precum și a oricăror alte resurse din benzile de frecvențe e900 MHz, 2100 MHz și 2600 MHz, rămase nealocate ca rezultat al exercițiilor anterioare de alocare a drepturilor de utilizare a frecvențelor, pentru a putea fi posibilă desfășurarea concursului în trimestrul III, 2024.”.

Subsecvent, la Hotărârea Guvernului nr. 78/2020 privind implementarea unor acțiuni pentru finalizarea procesului de tranziție la televiziunea digitală terestră se propune:

Expunerea punctului 1, subpunctul 2), într-un nou cuprins:

„2) resursele de spectru radio, pentru alocare cu titlul gratuit, disponibile pentru implementarea multiplexelor de televiziune digitală terestră cu acoperire națională sau regională conform anexei nr. 2.”.

Actul normativ va prevedea expres că resursele de spectru, disponibile pentru crearea/furnizarea multiplexelor cu acoperire națională sau regională vor fi alocate cu titlul gratuit.

Suplimentar, deoarece prevederile și acțiunile Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 240/2015, sunt epuizate în timp (conform art. 74 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative), proiectul prevede expunerea anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 78/2020 în redacție nouă, care conține 5 tabele cu resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexelor naționale A, B, D și E și resursele de spectru pentru crearea/furnizarea multiplexelor regionale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare și alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de hotărâre a Guvernului nu implică modificarea, abrogarea sau aprobarea altor acte normative subsecvente.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu privire la inițierea consultărilor publice a proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md <https://is.gd/DmpTtN>

Prin scrisoarea nr. 18-23- 4309 din 28.04.2022 Cancelaria de Stat a remis spre avizare/expertiză proiectul de hotărâre *cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (număr unic 277/MIDR/2022)* către 6 autorități și entități publice.

Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor și Consiliul Audiovizualului au prezentat avize pozitive de susținere fără obiecții.

Totodată, setul la proiect a fost expediat pentru consultare către Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC, I.P. Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio, Î.S. „Radiocomunicații”, furnizorilor de comunicații electronice mobile - Î.M. „Moldcell”, S.A., Î.M. „Orange Moldova” S.A., și „Moldtelecom” S.A. și altor părți interesate.

În procesul de consultare reprezentanții mediului de afaceri au menționat că susțin necondiționat proiectul acului normativ, opinia a fost enunțată anterior în demersurile expediate în adresa autorității centrale de specialitate.

Toate recomandările detaliate ale autorităților și entităților publice au fost expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului și au fost acceptate de autorii proiectului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Prin scrisoarea MIDR nr. 09-2538 din 20.05.2022 setul definitivat la proiectul de hotărâre a fost expediat pentru expertizare Centrului Național Anticorupție (CNA) conform prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Prin scrisoarea nr. 06/2-3129 din 30.05.2022 CNA a prezentat Raportul de expertiză anticorupție nr. EHG22/7984 din 27.05.2022.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că „proiectul are ca scop ajustarea, în legătură cu situația nefavorabilă pentru investiția termenelor de pregătire a concursurilor pentru valorificarea frecvențelor pentru implementarea rețelelor de comunicații mobile de generația a 5-a (5G), precum și precizarea unor aspecte privind valorificarea frecvențelor pentru crearea multiplexelor cu acoperire națională sau regională de televiziune digitală terestră.

În acest sens, se propune modificarea Hotărârii de Guvern nr.987/2020 cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă, precum și a Hotărârii de Guvern nr.78/2020 privind implementarea unor acțiuni pentru finalizarea procesului de tranziție la televiziunea digitală terestră.

În redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

Totodată, menționăm că prezentul raport de expertiză anticorupție nu se răsfrânge asupra punctului 1 din proiectul prenotat prin care se propun modificări la Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025 și a valorilor minime de expunere a blocurilor generice de frecvență pentru alocare prin procedura de selectare competitivă din considerentul că acesta este exceptat de la expertiza anticorupție potrivit art.28 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82/2017, în condițiile în care constituie un document de politici în sensul Hotărârii Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Obiecțiile de natură tehnico-legislativă, expuse în demersul Ministerului Justiției nr. 04/4184 din 12.05.2022 au fost luate în considerare și sunt prezentate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar general

Lilia DABIJA